

Πυρασφάλεια Εμπορικών Κέντρων και Καταστημάτων

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις πυρκαγιών σε εμπορικούς χώρους καταστημάτων ή εμπορικών κέντρων που απέδειξαν ότι παρ' ότι προβλέπονταν μέτρα ενεργητικής πυροπροστασίας, είτε αυτά δεν υπήρχαν, είτε δεν είχαν συντηρηθεί, είτε δεν γνώριζε το προσωπικό να τα χρησιμοποιήσει.



Τελευταία, τα χρόνια της οικονομικής χρήσης, όπως σε διάφορους τομείς ξεκίνησαν «οι εκπτώσεις» σε θέματα λειτουργίας και ασφάλειας. Έτσι κάποιοι έκαναν «έκπτωση» και στην πυρασφάλεια των καταστημάτων τους ή των εμπορικών κέντρων που διαχειρίζονται.

Το αποτέλεσμα μιας πυρκαγιάς σε εμπορικούς χώρους, μπορεί να είναι ολέθριο ή καταστροφικό για την επιχείρηση, μπορεί όμως να θέσει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, που είναι και το σημαντικότερο. Στη συνέχεια θα προσπαθήσουμε να περιγράψουμε συνοπτικά το τι αναφέρει η **σχετική νομοθεσία πυροπροστασίας σχετικά με την προστασία των εμπορικών χώρων** (καταστημάτων και εμπορικών κέντρων).

Αρχικά θα πρέπει να διαχωρίσουμε ότι η σχετική νομοθεσία αναφέρεται ξεχωριστά για τα παλιά καταστήματα, αυτά που λειτουργούν σε κτίρια με άδεια οικοδομής πριν από το 1988 και σε αυτά που λειτουργούν σε κτίρια νέα όπως χαρακτηρι-

στικά αναφέρονται, δηλαδή με άδεια οικοδομής μετά το 1988. Στα μεν πρώτα (πριν το 1988) εφαρμόζεται η Πυροσβεστική Διάταξη 8γ του 2007, στα δε άλλα (μετά το 1988) εφαρμόζεται το άρθρο 9 του Π.Δ. 71/1988.

Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται κτίρια ή τμήματα κτιρίων που χρησιμοποιούνται σαν καταστήματα, για την έκθεση, πώληση και αποθήκευση εμπορευμάτων, των καλλωπισμό ατόμων και την επεξεργασία αγαθών (χωρίς ν' ανήκουν στην κατηγορία βιομηχανίες - αποθήκες). Ειδικότερα, περιλαμβάνονται καταστήματα και πολυκαταστήματα, αγορές και υπεραγορές, φαρμακεία, κουρεία, κομμωτήρια, ινστιτούτα καλλωπισμού, ραφεία, υποδηματοποιεία κ.λπ. Κατάστημα ή καταστήματα, που βρίσκονται σε κτίρια με κύρια χρήση κατοικίας, ξενοδοχείων, γραφείων, συνάθροισης κοινού, εξετάζονται ξεχωριστά σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, ανεξάρτητα από το εμβαδόν τους.

Σημαντική παράμετρος για την ασφάλεια πελατών και εργαζομένων σ' ένα κατάστημα ή εμπορικό κέντρο είναι ο πληθυσμός (ο αριθμός των ατόμων) που θα βρίσκεται μέσα την ώρα της πυρκαγιάς. Γι' αυτό τον λόγο υπάρχει ο ακόλουθος πίνακας υπολογισμού του πληθυσμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του Π.Δ.71/1988.

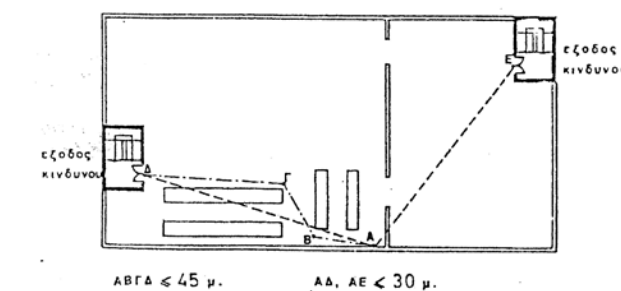
Πληθυσμός καταστημάτων	
α) Χώροι έκθεσης και πωλήσεων	1 άτομο / 6 ² μέτρα
β) Χώροι έκθεσης και πωλήσεων υπεραγορών και πολυκαταστημάτων	1 άτομο / 2 ² μέτρα
γ) Κυλικεία, εστιατόρια κ.λπ. του καταστήματος	1 άτομο / 1 ² μέτρα
δ) Χώροι αποθήκευσης εμπορευμάτων και στάθμευσης αυτοκινήτων του καταστήματος	1 άτομο / 30 ² μέτρα

Σημείωση: Νοείται συνολικό μεικτό εμβαδόν κάτοψης ορόφου.

Έτσι από τον παραπάνω πίνακα υπολογίζουμε τον πληθυσμό του καταστήματος ή του εμπορικού κέντρου και κατόπιν υπολογίζουμε το πλάτος των οδύσεων διαφυγής τους σε περίπτωση ανάγκης. Η παροχή ανά μονάδα πλάτους (0,60 του μέτρου) των οδύσεων διαφυγής καθορίζεται σε:

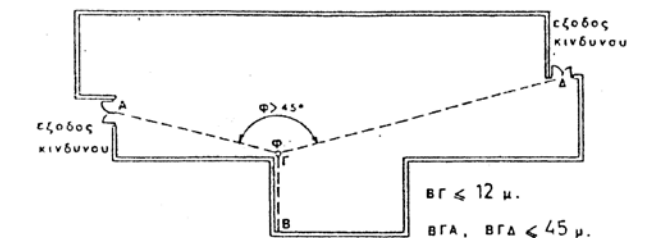
- α) 100 άτομα για οριζόντιες οδύσεις σε υπέργειους ορόφους και 50 άτομα για τους υπόγειους ορόφους.
- β) 60 άτομα για κατακόρυφες οδύσεις σε υπέργειους ορόφους και 30 άτομα για τους υπόγειους ορόφους.

* Το ελάχιστο πλάτος των οδύσεων διαφυγής είναι 0,90 του μέτρου. Αν το απαιτούμενο πλάτος ξεπερνά τα 1,80 μέτρα, επιβάλλεται η δημιουργία και άλλης ή και άλλων οδύσεων διαφυγής.



ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι διάδρομοι κυκλοφορίας μέσα στους χώρους των καταστημάτων δεν πρέπει να έχουν πλάτος μικρότερο του 0,80 του μέτρου. Ένας τουλάχιστο διάδρομος πρέπει να έχει πλάτος 1,20 του μέτρου και να οδηγεί κατευθείαν σε μια έξοδο κινδύνου. Γενικά επιβάλλεται ο σχεδιασμός δύο τουλάχιστον εξόδων κινδύνου σε θέσεις ανεξάρτητες μεταξύ τους από κάθε σημείο του ορόφου (παραπάνω σχήμα).

Η **πραγματική απόσταση απροστάτευτης όδευσης**, για την περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τα 45 μέτρα. Η **άμεση απόσταση** δεν πρέπει να ξεπερνά τα 30 μέτρα. Επιτρέπεται η διέλευση των οδύσεων διαφυγής από **αδιέξοδα** που δεν ξεπερνούν σε μήκος τα 12 μέτρα. Επίσης επιτρέπεται τα πρώτα 12 μέτρα των οδύσεων διαφυγής, που οδηγούν σε δύο διαφορετικές εξόδους, να συμπίπτουν (σχ. Ε.2).



Το πλάτος των ή της **τελικής εξόδου** πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό του αθροίσματος των απαιτούμενων μονάδων πλάτους για όλους τους ορόφους πάνω από τον όροφο εκκένωσης.

Εφόσον το κτίριο έχει μία μόνο εξωτερική όψη προς κοινόχρηστη οδό, πρέπει το 60% τουλάχιστο των απαιτούμενων μονάδων πλάτους των τελικών εξόδων να βρίσκεται στην επιφάνεια αυτής της πρόσοψης. Πρέπει να υπάρχουν εναλλακτικές οδύσεις σε πλάτος ίσο με το 50% του συνολικού απαιτούμενου πλάτους, που να μη διέρχονται από θέσεις ελέγχου (ταμεία) για να μη δυσχεραίνεται η μαζική διαφυγή. Τέλος, κάθε πόρτα κλιμακοστασίου που εκβάλλει στον όροφο εκκένωσης πρέπει ν' ανοίγει προς την κατεύθυνση της όδευσης διαφυγής έστω και εάν εξυπηρετεί λιγότερα από 50 άτομα. Σε κάποιες περιπτώσεις (υπό προϋποθέσεις)



Εξειδικευμένο Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών στον τομέα της Πυροπροστασίας, της Πυροπροστασίας, των Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών καθώς και Πρώτων Βοηθειών.

www.pyrognosi.com



επιτρέπονται και οι περιστρεφόμενες πόρτες.

Όλα τα παραπάνω, συνδυαστικά μαζί με την πυραντοχή των υλικών και των πυροδιαμερισμάτων (παθητική πυροπροστασία), έχουν ως κατάληξη την επιβολή μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας όπως θα δούμε παρακάτω:

1. Σε πολυόροφα εμπορικά κτίρια με συνολικό εμβαδόν περισσότερο από 500 τ. μέτρα πρέπει να τοποθετείται **χειροκίνητο ηλεκτρικό σύστημα συναγερμού**.
2. **Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης** τοποθετείται σε κτίρια με συνολικό εμβαδόν περισσότερο των 1.000 τ. μέτρων, εφόσον υπάρχουν χώροι αποθήκευσης εμπορευμάτων, με εμβαδό μεγαλύτερο από 50 τ. μέτρα, μη προσιτοί στο κοινό και δεν υπάρχει νυχτερινή φύλαξη. Το σύστημα αυτό είναι συνδεδεμένο με το χειροκίνητο σύστημα συναγερμού και παρέχει αυτόματη ειδοποίηση στην Πυροσβεστική Υπηρεσία.
3. **Αυτόματο σύστημα καταιονητήρων** νερού ή κατάλληλου για την περίπτωση κατασβεστικού υλικού, πρέπει να εγκαθίσταται:
 - α)** Σε όλα τα κτίρια που έχουν εμβαδόν ορόφου μεγαλύτερο από 1.000 τ. μέτρα.
 - β)** Σε όλα τα κτίρια με συνολικό εμβαδόν ορόφων μεγαλύτερο από 2.500 τ. μέτρα.
 - γ)** Σε όλους τους υπόγειους ορόφους με εμβαδό μεγαλύτερο από 250 τ. μέτρα.
 - δ)** Όταν επιδιώκεται η αύξηση του επιτρεπόμενου εμβαδού πυροδιαμερίσματος.

ε) Σε επικίνδυνους χώρους (θάλαμοι ηλεκτρ/λογικών εγκαταστάσεων, μετασχηματιστών κ.λπ.).

4. **Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο** πρέπει να εγκαθίσταται:

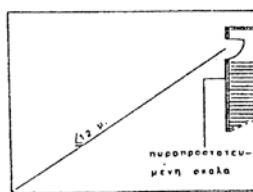
α) Σε κτίρια υψηλότερα των 15 μέτρων.

β) Σε κτίρια με συνολικό εμβαδό μεγαλύτερο των 1.500 τ. μέτρων, εφόσον δεν υπάρχει αυτόματο σύστημα καταιονητήρων.

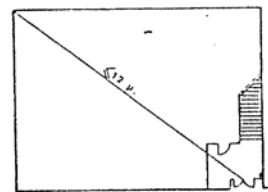
5. Σε όλα τα κτίρια καταστημάτων πρέπει να τοποθετούνται τουλάχιστον δύο για κάθε **όροφο φορητοί πυροσβεστήρες**, κοντά στις σκάλες και τις εξόδους κινδύνου, σε τέτοιες θέσεις ώστε, κανένα σημείο της κάτοψης να μην απέχει περισσότερο από 15 μέτρα από τον πλησιέστερο πυροσβεστήρα.

Τέλος για τα μικρά καταστήματα ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Σε καταστήματα που δεν έχουν περισσότερους από έναν όροφο πάνω από το ισόγειο, ούτε περισσότερο από ένα υπόγειο, και κανένας όροφός τους δεν έχει εμβαδό μεγαλύτερο από 250 τ. μέτρα, εφόσον δεν περιλαμβάνουν επικίνδυνους χώρους, ισχύουν για τις οδεύσεις τα ακόλουθα:
2. Επιτρέπεται μία μόνο έξοδος κινδύνου δια μέσου πυροπροστατευμένου κλιμακωσασίου, που οδηγεί κατευθείαν σε τελική έξοδο, εφόσον η απόσταση του πιο απομακρυσμένου σημείου του ορόφου από την πυροπροστατευμένη οδευση ή την τελική έξοδο και στο υπόγειο και στο ισόγειο και στον όροφο δεν ξεπερνά τα 12 μέτρα (επόμενο σχήμα).



ΥΠΟΓΕΙΟ Ή ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ



ΙΣΟΓΕΙΟ

Ολοκληρώνοντας αυτή την σύντομη περιγραφή της νομοθεσίας πυροπροστασίας των καταστημάτων, ή των εμπορικών χώρων που αυτά φιλοξενούνται σε κτίρια με άδεια οικοδομής μετά το 1988 (Π.Δ.71/1988), αξίζει να σημειωθεί ότι η πρώτη μερίμνα των ιδιοκτητών - εκμεταλλευτών των χώρων θα πρέπει να είναι η εκπαίδευση του προσωπικού τους και η προμήθεια υλικών και μέσων πυρόσβεσης σύμφωνα πάντα με την νομοθεσία και την εφαρμογή της 15ης Πυροσβεστικής διάταξης, την οποία έχουμε ήδη αναλύσει σε προηγούμενο τεύχος (αρχές 2015).